

## Finzi-Contini'lerin Bahçesi

Giorgio Bassani'nin Proustvari bir titizlikle yazdığı, "yitik zamanın" izini süren bellek romanı "Finzi-Contini'lerin Bahçesi" Yapı Kredi Yayınları'ndan çıktı...

Şair, romancı, senaryo yazarı, çevirmen ve önemli bir faşizm karşıtı olan Giorgio Bassani'nin (1916-2000) savaş sonrası İtalyan yazınının yapıtçıları arasında yer alan "Finzi-Contini'lerin Bahçesi" romanı 1962'de yayımlandığında büyük bir ilgi ve beğeniyle karşılanmış, Viareggio Ödülü'nü kazanmıştır.

"Finzi-Contini'lerin Bahçesi", "yitik zamanın" izini süren bir bellek romanıdır: Hallice orta sınıftan gelme, aşk ve cinsellik işlerinde acemi "iyi aile çocuğu", adı belirtilmeyen anlatıcı, malikânesine kapanmış, kendi âleminde, topluluktan kopuk bir yaşantı süren soyluluk heveslisi, zengin ve seçkin bir ailenin gözbebeği olan çok zeki, kültürlü, afacan, değişken huylu, züppe kızı Micòl'e tutulur. Ve bunlar, uğursuz 1938 yılında olur: Irk Yasaları yeni çıkarılmış, kent halkı arasına açılan uçurum giderek genişlemektedir.

Yazarın romanda Proustvari bir titizlikle betimlediği ortam, doğasından mimarisine kadar bütün kültürel zenginliğiyle, tarihin getirdiği acıların anılarıyla işlenen, surlarının içine kapanmış yaşayan sessiz, suskun Ferrara kentidir.

Birinci kişi olarak beliren anlatıcısının adı hiç açıklanmayan "Finzi-Contini'lerin Bahçesi" birçok özyaşamsal öge içerir. Genç Bassani de, romanının başkişisi gibi, yazının yanı sıra müzik ve tenis tutkunudur, yüksek öğrenimini yine Bologna Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne günöbirlik gidip gelerek yapmış, Yahudileri giderek dışlayan ortamın olumsuzluğuna karşın, 1939'da mezun olmayı başarmıştır. Ancak ertesi yıl, savaş başlamışken yayımlanan ilk yapıtı Una città di pianura'ya [Bir ova kenti] kendi adını koyamamıştır. O arada resmî okullara gitmeleri yasaklanan Yahudi öğrencilere özel İtalyanca ve tarih öğretmeni olarak çalışmaya başlamışken, 1943'te faşizme karşıt gizli siyasal etkinliklerinden ötürü tutuklanarak birkaç ay süreyle hapsedilmiştir.

Ecelin elinden kıl payı kurtulup özgürlüğüne kavuştuktan sonra hayatının yeni bir dönemi açılmıştır: Evlenmiş, Ferrara'dan uzaklaşmış, kısa bir süre Floransa'da kaldıktan sonra, ordularıyla yarımada çıkarma yapan müttefiklerin zaferi üzerine Roma'ya yerleşmiş, ömrünün sonuna değin orada etkin bir aydın ve yazar olarak çeşitli çalışmalar yapmıştır.

Bassani, 1962'de "Finzi Contini'lerin Bahçesi" ile yazarlığının doruk noktasına erişmiştir. Büyük beğeni toplayan roman 1971'de Vittorio de Sica'nın yönetiminde beyazperdeye aktarılmıştır. Film, ülkesinde Davide di Donatello, Berlin'de Altın Ayı ödülleriyle, ertesi yıl ABD'de Yabancı Film Oscar'ını almışsa da, Bassani –beğendiği, ancak kitapta yer almaksızın eklenen son sahneler dışında– çekinceli karşılamış, mesafesini hep korumuştur.

Daha sonraki yıllarda Bassani yurtdışında, özellikle de Fransa'da ün kazanmış, 1971'de Légion d'Honneur nişanına layık görülmüştür.

2000 yılında Roma'da ölen Giorgio Bassani, vasiyetnamesi uyarınca, Ferrara'da, bu romanında anlattığı Musevi Mezarlığı'na gömülmüştür. Kentin belediyesi, yazarın Finzi-Contini'lerin aile gömütünü kurguladığı noktada, ona bir anıt diktirmiştir.

### **Finzi-Contini'lerin Bahçesi**

Giorgio Bassani

Çeviren: Neyyire Gül Işık

234 Sayfa